

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
TELEFAX: 210 5203872
Πληροφορίες: Ζ. Αδαμοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα, 29 Μαρτίου 2019
Αριθ. Πρωτ.: 153

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΘΕΜΑ: Σχετικά με το δημογραφικό πρόβλημα στη χώρα μας.

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ.6242/08-03-2019 ΕΡΩΤΗΣΗ.

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού, που κατατέθηκε στη Βουλή από τον Βουλευτή κ. Γ. Ψαριανό, σας παραθέτουμε την ομιλία της Αν. Υπουργού στη Ολομέλεια της Βουλής στο πλαίσιο της συζήτησης για το πόρισμα της διακομματικής επιτροπής για το δημογραφικό πρόβλημα στην Ελλάδα:

«Κατ' αρχάς να συγχαρώ τη διακομματική επιτροπή της Βουλής των Ελλήνων για το εξαιρετικό έργο που παρήγαγε, όσον αφορά το Δημογραφικό πρόβλημα της χώρας, όπως αποτυπώνεται στον τόμο που πριν από λίγες μέρες εξέδωσε.

Με επιστημονική ενάργεια και μεθοδολογική σαφήνεια, αναδύονται τα χαρακτηριστικά του Δημογραφικού προβλήματος, τα πεδία παρέμβασης και οι γενικές πολιτικές κατευθύνσεις.

Βρίσκομαι στην εξαιρετικά ευχάριστη θέση να συμφωνώ απόλυτα με τις διαπιστώσεις που γίνονται και να αισθάνομαι δικαιωμένη, γιατί αυτές υποστήριζα, χρόνια τώρα. Όπως :

1- «Οι επιδοματικές πολιτικές δεν αρκούν», λέει η έκθεση. Απαιτείται αλλαγή του προνοιακού μοντέλου, ισχυριζόμαστε εμείς και θα σας παρουσιάσω σήμερα τους βασικούς άξονες αυτής της αλλαγής.

2- Λέει η έκθεση: «Δεν υπήρξε καμιά, όχι μόνο ενεργή δημογραφική πολιτική αλλά ούτε και επιτελική δομή παρακολούθησης, αξιολόγησης, συντονισμού, Δημογραφική παιδεία και ερευνητικές δομές για τη μελέτη και έρευνα των δημογραφικών εξελίξεων».

Στη διακομματική επιτροπή της Βουλής, είχαμε υποσχεθεί ότι η κυβέρνηση επεξεργάζεται μηχανισμό παρακολούθησης, ελέγχου, αξιολόγησης και συντονισμού για το Δημογραφικό πρόβλημα και την ίδρυση ερευνητικού κέντρου, για την ενίσχυση της Δημογραφικής έρευνας και παιδείας. **Οι σχετικές προτάσεις θα κατατεθούν τους επόμενους μήνες, μετά από ευρύτατη διαβούλευση.**

3- «Τα μέτρα θα πρέπει να επικεντρωθούν στο παιδί και την οικογένειά του, ανεξάρτητα της μορφής της οικογένειας» (λέει η επιτροπή).

- Εμείς εκπονήσαμε το 2018 και επικαιροποιήσαμε στη συνεδρίαση του ΚΥΣΚΟΙΠ 19-11-2018, **το Εθνικό σχέδιο δράσης για τα δικαιώματα**

του παιδιού για την περίοδο 2018-2021, με τη συνέργεια των Υπουργείων Δικαιοσύνης, Εργασίας, Υγείας, Παιδείας, Προστασίας του Πολίτη, Μεταναστευτικής Πολιτικής, Εσωτερικών, Εξωτερικών και Ναυτιλίας.

Όραμα μας, μια κοινωνία συμπεριληπτική για όλα τα παιδιά χωρίς διακρίσεις. Τα παιδιά αποτελούν το μέλλον κάθε κοινωνίας. Η κοινωνική τους καταγωγή δεν πρέπει να καθορίζει το μέλλον τους. Επένδυση στα παιδιά σημαίνει επένδυση στο μέλλον.

Καταθέτουμε τις επόμενες μέρες στη Βουλή το Εθνικό Σχέδιο Δράσης.

4- Η επιτροπή στη σελίδα 85 καταλήγει «*οι παρεμβάσεις θα πρέπει να επικεντρωθούν στη μετανάστευση και στη γονιμότητα*». Με τον επαναπατρισμό τμήματος των νέων Ελλήνων και την υποδοχή ξένων μεταναστών. Ενώ για τη γονιμότητα θέτει τη νόρμα 2 παιδιά ανά ζευγάρι. Σήμερα είμαστε στο 1,33.

- Έχουμε αναπτύξει σειρά μέτρων και προγραμμάτων για την αναστροφή του brain drain και τον επαναπατρισμό των νέων , τόσο με ειδικά προγράμματα του ΟΑΕΔ (πρόσληψη χιλιάδων νέων επιστημόνων για την ενίσχυση του Δημόσιου τομέα- συνολικά 1 δις 100 εκατ. ευρώ από το 2015 έως σήμερα για 220.000 άτομα),όσο και στις ερευνητικές δομές της χώρας και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Επιδοτούμε τη νεανική επιχειρηματικότητα, νεοφυείς επιχειρήσεις και κοινωνικές επιχειρήσεις.

Παράλληλα:

- Εκπονήσαμε ενεργή και συνεκτική μεταναστευτική πολιτική με αυτόνομο Υπουργείο, μηχανισμούς και πόρους. Εντάσσουμε στην ελληνική κοινωνία και στην εργασία τους μετανάστες και τους πρόσφυγες. **Αποδίδουμε την ιθαγένεια στα παιδιά των μεταναστών** και αποδεικνύουμε καθημερινά ότι έχουμε προσφυγική πολιτική και αλληλεγγύη, σε μια Ευρώπη, που ενώ γερνάει ταχύτατα και δεν αναπαράγει τον πληθυσμό της, βουλιάζει στην ξενοφοβία, τον ρατσισμό και τον φασισμό, κλείνοντας τα σύνορά της.

5- Βέβαια η έκθεση θέτει μια σειρά προϋποθέσεων όπως, η ανάκαμψη της οικονομίας, η μείωση της ανεργίας, η αύξηση αμοιβών των νέων κλπ.

Εδώ πράγματι τα επιτεύγματα αυτής της κυβέρνησης παρά την καταστροφολογία είναι πολύ ενδιαφέροντα, χωρίς θριαμβολογίες.

Η ελληνική οικονομία ανακάμπτει με ρυθμούς αυξητικούς ενώ στην Ευρώπη είναι πτωτική.

Η αναπτυξιακή πολιτική της κυβέρνησης βασίζεται στην ενίσχυση του κοινωνικού κράτους (παιδεία - υγεία - κοινωνική προστασία, δηλαδή εργασία, ασφάλιση, πρόνοια). Μόνο έτσι κατανοείται η υλοποίηση του κεντρικού της συνθήματος, **Ανάπτυξη με κοινωνική δικαιοσύνη**.

Παράλληλα όμως, για πρώτη φορά, η εργασία είναι ο κεντρικός άξονας της αναπτυξιακής πολιτικής (growth strategy) και του μεσοπρόθεσμου που υπέβαλε η ελληνική κυβέρνηση και ενέκρινε η Κομισιόν.

Γι αυτό, με την έξοδο από τα μνημόνια, επαναφέρουμε:

α. Τις συλλογικές διαπραγματεύσεις (πάνω από 200.000 εργαζόμενοι είδαν αύξηση των μισθών τους).

β. Την αύξηση κατά 11% του κατώτατου μισθού, από 586 στα 650 ευρώ.

γ. Κατάργηση του υποκατώτατου μισθού για τους νέους.

δ. Αύξηση των επιδομάτων που συνδέονται με τον κατώτατο μισθό (μητρότητας, ανεργίας).

Ενισχύουμε το ΣΕΠΕ με εξαιρετικά αποτελέσματα για την αλλαγή σχέσης αποκλειστικής και μερικής εργασίας.

- Ανεργία: μείωση από 27% στο 18,5% . Δημιουργήσαμε 360.000 νέες θέσεις εργασίας με το 70% αυτών να είναι πλήρους απασχόλησης.
- Δημιουργήσαμε τον ΕΦΚΑ, μεγάλο , ισχυρό, δημόσιο πυλώνα ασφάλισης που υπεραποδίδει και βεβαίως δεν κόψαμε τις συντάξεις.
- Βγάλαμε τη χώρα από τα μνημόνια , επιστρέψαμε στις αγορές με το πενταετές ομόλογο και πολύ σύντομα με το δεκαετές.

6- Χρειάζεται αλλαγή του προνοιακού μοντέλου.

Είπα στην αρχή ότι συμφωνώ με την έκθεση ότι οι επιδοματικές πολιτικές δεν αρκούν.

Η χώρα μας όπως σωστά επισημαίνει η έκθεση περιλαμβάνεται στο προνοιακό μοντέλο των χωρών του Νότου (Ισπανία, Πορτογαλία, Ελλάδα, Κύπρος) με κοινά χαρακτηριστικά :

- **Χαμηλούς προϋπολογισμούς για την πρόνοια.**
- **Μεγάλα ποσοστά ανεργίας, φτώχειας, παιδικής φτώχειας.**
- **Σύστημα πελατειακό με διαπλοκή και διαφθορά.**
- **Ανάθεση στην οικογένεια της φροντίδας που δεν παρέχει η πολιτεία.**
- **Παροχές επιδοματικές μόνο για τους ευάλωτους** (φτωχούς, ανάπηρους, άστεγους κλπ).
-

Παράλληλα αντιπαρατίθενται δυο λογικές για τις προνοιακές δαπάνες. Η νεοφιλελεύθερη άποψη που θεωρεί ότι οι δαπάνες για την πρόνοια γίνονται μόνο σε εποχές ευμάρειας και η άποψη ότι οι προνοιακές δαπάνες είναι αναπτυξιακές. Έχουν δημοσιονομικό πολλαπλασιαστή δηλαδή κάθε ευρώ που δίνεται στην πρόνοια επιστρέφει στο ΑΕΠ από 1,03 έως 1,6 ευρώ. Εμείς συντασσόμαστε με αυτή την άποψη γι' αυτό το 2015 παραλάβαμε προϋπολογισμό 790 εκατ. ευρώ και μέσα σε 4 δύσκολα χρόνια αυξήσαμε τον προϋπολογισμό κατά 408%. Από 790 εκατ. ευρώ σε 3 δις 225 εκατ. ευρώ.

Η Ελλάδα όμως ακόμη και τις εποχές ευμάρειας ήταν τελευταία σε προνοιακές δαπάνες.

Τώρα έχουμε αρχίσει να συγκλίνουμε θετικά με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα ως προς το ύψος των συγκεκριμένων δαπανών. Το 2021 και στον συγκεκριμένο τομέα θα έχουμε φτάσει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο με δαπάνες που προσεγγίζουν τα 4 δις. ευρώ, όπως προκύπτει και από τα εγγεγραμμένα κονδύλια στους προϋπολογισμούς του Υπουργείου Εργασίας για την Πρόνοια και την Κοινωνική Αλληλεγγύη (ποσά σε εκατ. ευρώ) :

789 εκατ. ευρώ το 2015, 883 το 2016, 1,5 δις. ευρώ το 2017, 3,3 δις. ευρώ το 2019, 3,5 δις. ευρώ το 2020, 4 δις. ευρώ το 2021.

Παράλληλα αλλάζουμε το προνοιακό μοντέλο υπέρ των πολλών.

Δημιουργούμε ένα προνοιακό μοντέλο για όλους με οριζόντιες δράσεις, δηλαδή όχι μόνο για ευάλωτους αλλά και για τα μεσαία στρώματα σε δυο πεδία: για το παιδί και για τη στέγη. Εμβληματικές είναι οι δράσεις μας για όλα τα παιδιά στην θέση ενός μοντέλου που αφορούσε μόνο ευάλωτες κατηγορίες (ανάπηρα, φτωχά παιδιά, εγκαταλελειμμένα) αυξάνοντας τον προϋπολογισμό για το παιδί από 822 εκατ. ευρώ το 2015 σε 1δισ 416 εκατ. ευρώ το 2019, δηλαδή αύξηση 72%.

Οικογενειακά επιδόματα: από 800.000 οικογένειες, 1.440.000 παιδιά και **650 εκατ. ευρώ** το 2015, σε 900.000 οικογένειες, 1.600.000 παιδιά και **1,1 δισ. ευρώ το 2018.**

Σχολικά γεύματα: 153.000 καθημερινά ζεστά γεύματα σε σχεδόν 1000 σχολεία και προϋπολογισμό **50 εκ. ευρώ** σήμερα, με στόχο να δίνουμε του χρόνου 300. 000 σχολικά γεύματα καθημερινά και την επόμενη χρονιά 600.000, δηλαδή σε όλα τα δημοτικά σχολεία.

Βρεφονηπιακοί σταθμοί: Παραλάβαμε 79.000 vouchers συνολικού προϋπολογισμού 172 εκατ. ευρώ από ΕΣΠΑ το 2015 και αυτή τη χρονιά δώσαμε 127.000 vouchers και 236 εκατ. ευρώ από τον κρατικό προϋπολογισμό. Αύξηση δηλαδή 60%!

Νέοι βρεφονηπιακοί: Διαθέσαμε 15 εκατ. ευρώ για νέα τμήματα παιδικών σταθμών και ανταποκρίθηκαν μέχρι στιγμής 110 Δήμοι που ιδρύουν 5.000 νέες θέσεις και προχωράμε μέχρι την κάλυψη όλου του ποσού. Στόχος, τα επόμενα χρόνια η κάλυψη σε βρεφονηπιακούς 150.000 παιδιών, συνολικού κόστους 280 εκατ. ευρώ το χρόνο. Για τα παιδιά 0-3 χρονών αφού η δίχρονη, υποχρεωτική προσχολική εκπαίδευση καλύπτει τις ηλικίες 4-5 χρονών, υπερκαλύπτοντας τους στόχους της Βαρκελώνης. (93.000 παιδιά *4 *0,33= 122.000)

Αποϊδρυματοποίηση: Σε εξέλιξη το πιλοτικό πρόγραμμα σε Λεχαινά, Αττική, ύψους **15 εκατ. ευρώ.**

Ψηφίσαμε, επίσης, και υλοποιούμε μέσα στον Απρίλιο το **νόμο για την αναδοχή και υιοθεσία** ο οποίος:

- Μειώνει το χρόνο αναμονής σε 8-12 μήνες από 4-6 χρόνια που είναι σήμερα, καθυστερήσεις που πολύ συχνά τροφοδοτούσαν το ανεπίτρεπτο φαινόμενο της «εμπορίας» ανηλίκων.
- Όλο το σύστημα γίνεται αδιάβλητο και ψηφιακό.
- Η κοινωνική έρευνα ενισχύεται με τη μεγάλη δεξαμενή κοινωνικών λειτουργών του Σ.Κ.Λ.Ε. (Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος) που καταστήσαμε ΝΠΔΔ ώστε να μην περιμένουν οι υποψήφιοι γονείς χρόνια για να βρεθεί κοινωνικός λειτουργός για να εκπονήσει την κοινωνική έρευνα καταλληλότητας.
- Όλα τα παιδιά που είναι σε ιδρύματα αποκτούν ηλεκτρονικό φάκελο της καταγωγής τους ώστε να σταματήσουν οι τραγωδίες αναζήτησης των φυσικών γονέων.

Όλα τα ιδρύματα αποκτούν ειδική μονάδα αποϊδρυματοποίησης συνδεδεμένη με το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και το **ΕΣΑΝΥ (Εθνικό Συμβούλιο Αναδοχής και Υιοθεσίας)** που ιδρύσαμε, ένα κεντρικό όργανο, που θα παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη στους φορείς παιδικής προστασίας, θα επιλύει τα όποια προβλήματα ερμηνείας του νόμου και θα επιβλέπει πανελλαδικά την εφαρμογή του θεσμού της αναδοχής και της υιοθεσίας.

➤ **Επίδομα Στέγης**

Η Ελληνική Κυβέρνηση, όπως ανακοίνωσε ο Πρωθυπουργός στο Υπουργικό Συμβούλιο, αποδεικνύει ότι έχει ένα συνολικό σχέδιο- ασπίδα προστασίας για την στέγαση και την υπεράσπιση της α' κατοικίας από τα κόκκινα δάνεια που δημιούργησε η κρίση. Για επιδότηση ενοικίου 260.000 νοικοκυριά, 667.000 άτομα, 300 εκατ. ευρώ.

Με την επιδότηση δανείου καλύπτουμε πάνω από το 80% των δανειοληπτών που έχουν επαγγελματικά και στεγαστικά κόκκινα δάνεια, δηλαδή 180.000 νοικοκυριά.

Περισσότεροι από 1 εκατομμύριο συμπολίτες μας, θα ωφεληθούν με τα δύο αυτά διαφορετικά προγράμματα με προϋπολογισμό που φτάνει τα 500 εκατ. ευρώ ετησίως.

Τις επόμενες μέρες αυτές οι ρυθμίσεις θα ψηφιστούν από την Βουλή και θα εφαρμοστούν με τις διαφανείς ηλεκτρονικές διαδικασίες που γνωρίζει ο ελληνικός λαός.

7- Δίχτυ ασφαλείας κατά της φτώχειας, της παιδικής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Έχουμε καταφέρει να αντιστρέψουμε την πορεία κοινωνικής διάλυσης που παραλάβαμε το 2015. Μια χώρα που κατέγραφε τα υψηλότερα ποσοστά φτώχειας και παιδικής φτώχειας στην Ευρώπη. Αυτό ήταν το «success story» που κληθήκαμε να αντιμετωπίσουμε. Με τα άμεσα μέτρα για την καταπολέμηση της ανθρωπιστικής φτώχειας, με το **Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης** που απολαμβάνουν σήμερα 600.000 δικαιούχοι αλλάξαμε την εικόνα. Για πρώτη φορά από την έναρξη της κρίσης μειώσαμε την ακραία φτώχεια και την παιδική φτώχεια **από 26,3% το 2015 σε 24,5% το 2017** (εισοδήματα 2016). Η παιδική φτώχεια το 2008 ήταν 23%. Το 2022 τα ποσοστά φτώχειας θα είναι χαμηλότερα από αυτά που υπήρχαν στην χώρα το 2008 στην έναρξη δηλαδή της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Καινοτομία του προγράμματος: η υποβολή αίτησης με βάση τα εισοδήματα των τελευταίων μηνών.

Το ΚΕΑ πέρα από την μηνιαία οικονομική ενίσχυση περιλαμβάνει:

- 1- Υποχρεωτική ένταξη του 10% στην αγορά εργασίας για να μην γίνει παγίδα της φτώχειας .
- 2- 70% έκπτωση για ρεύμα και δωρεάν ποσότητα νερού.
- 3- Δωρεάν ένταξη στους βρεφονηπιακούς σταθμούς.
- 4- Δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- 5- Δωρεάν τρόφιμα.

8- Σύγχρονο και διαφανές κράτος πρόνοιας: Κέντρα Κοινότητας - ΟΠΕΚΑ

Δημιουργούμε ένα ψηφιακό διαφανές κράτος πρόνοιας και κοινωνικής αλληλεγγύης με την ίδρυση δύο ψηφιακών πυλώνων: τα 242 Κέντρα Κοινότητας και τον ΟΠΕΚΑ(Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων Αλληλεγγύης). Έτσι καταργούμε το ιδρυματικό και επιδοματικό κράτος πρόνοιας που παραλάβαμε όπου άνθιζαν οι πελατειακές σχέσεις και η διαφθορά.

- Με τα **Κέντρα Κοινότητας** αποδίδουμε στους Έλληνες πολίτες την άμεση γνώση των δικαιωμάτων τους και την αξιοπρέπεια που τους οφείλουμε, τους απαλλάσσουμε από πελατειακές εξαρτήσεις κάθε μορφής και ατελείωτης γραφειοκρατίας. Ταυτόχρονα ηλεκτρονικά μεταφέρουμε στο κράτος και στις περιφέρειες καθημερινά, όλη την πληροφορία για να παρεμβαίνουν έγκαιρα, να ελέγχουν και να αναθεωρούν τις πολιτικές τους.

Τα Κέντρα Κοινότητας μέσα στο 2019 επεκτείνονται και στους 325 δήμους. Ενισχύονται με δύο νέες δομές, τα **100 Κέντρα Στήριξης της οικογένειας** και τα **150 Κέντρα Ολοκληρωμένης Φροντίδας Ηλικιωμένων (Ο.Φ.ΗΛΙ.)**.

- Ο **ΟΠΕΚΑ** συγκεντρώνει και ενοποιεί όλα τα επιδόματα (που ήταν πάνω από 200) και τα αποδίδει ψηφιακά από ένα φορέα (τα απέδιδαν πάνω από 120 φορείς), χωρίς διαμεσολαβήσεις σε μηνιαία τακτή ημερομηνία. Αποδίδονται ηλεκτρονικά το ΚΕΑ, το επίδομα παιδιού, τα αναπηρικά επιδόματα και τα επιδόματα της αγροτικής εστίας.

9- Αυτά είναι τα μέτρα κοινωνικής πολιτικής που πήραμε μέσα σε 4 πολύ δύσκολα χρόνια. Σήμερα διαπιστώνουμε από την έκθεση της διακομματικής επιτροπής για το δημογραφικό ότι συνάδουν με τις ενέργειες που οφείλει να πάρει το κράτος για να αντιμετωπίσει το μεγάλο σύνθετο και πολυσχιδές πρόβλημα του δημογραφικού για το οποίο καμιά προηγούμενη κυβέρνηση δεν έκανε κάτι.

Το δημογραφικό δεν λύνεται δυστυχώς με διχίλιαρα σε κάθε γέννηση. Λύνεται με επιμονή σε οριζόντιες δράσεις για το παιδί, το νοικοκυριό, την μητρότητα.

Σήμερα βάζουμε τις σταθερές βάσεις για να δρέψουνε καρπούς οι επόμενες γενιές».

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ